

ÉJSZAKÁRA VIRRADAT.

(Folytatás.)

Réthi fürkészsze nézte. Ez lenne hát a megváltó, aki megnyugvást hoz neki? Nem volt ezen az emberen semmi különös; tucat-típus volt.

— Doktor Esett András... Doktor Réthi Pál — mutatta be őket egymásnak Püspöky és nyomban feltárta a helyzetet a jövevénynek: — Képzeld, Réthi nem akarja elhinni, hogy az oláh uralom már csak napok kérdése.

— Mit nem lehet ezen elhinni? — kapott amaz a szón. — Ez pedig úgy van! — és a nyomaték kedvéért megismételte: — Ez úgy van!

Réthi fürkészsze nézte az idegent, akinek idegesen pislogott a szeme, testtartása pedig olyan volt, hogy lerítt róla a dölyf. Nem volt rokonszenves megjelenés. És már az sem tetszett Réthinek, hogy azonnal hajlandó volt ilyen beszélgetésre, amilyenről pedig Püspöky csak az imént hangoztatta, hogy „óvatosság, óvatosság!“.

És Esett különbeket is mondott. Észrevette Réthi arcán a kételkedést s csak azért is be akarta bizonyítani a maga jólétesültségét. Kérdés, biztatás nélkül beszélt tovább:

— Megsúgok önnek valamit. Persze diszkréció!... Tegnapelőtt ittjárt a darutollasok egy főhadnagya. Vasutas áruhában jött Szegedről. Természetesen engem is felkeresett. Hát beszéltem vele. Ő is mondta: már csak nagyon rövid idő, mindössze néhány nap, néhány hét! Ők készen vannak. De mi is! Igen, mi is!... Hanem erről igazán nem szabad senkinek egy árva szót sem szólania! Főbenjáró dolog!... Hatvannégy géppuskánk van! Csak ennyit mondok. Tudja ön, hogy mi az hatvannégy gépfegyver! Nahát! Lőszerünk is van bőven. És várunk még további szállítmányokat; megvan ennek is az útja-módja. Mert mi kész terv szerint dolgozunk!... De persze, kérem, mindez nagy titok, szigorú diszkréció!...

Réthinek gúnyos mosolyra húzódott az ajka. Persze: diszkréció! De éppen ez az Esett, vagy minek hívják, a legkevésbé diszkrét; megdölgölás nélkül tár fel nyomban mindent előtte, az idegen előtt, akiről azt sem tudhatja, hogy ki fia, mi fia. És persze: titok! De éppen ő veri nyomban dobra a nagy titkot előtte, az idegen előtt...

A gúnyos mosolyt észrevette Esett is, meg Püspöky is. Az még sűrűbben pislogott a hatása alatt és sűrűn köszörülte a torkát is, hogy: no, ezt semmiesetre sem hagyhatja szó nélkül, mert mit képzelhetne ezek után róla Püspöky, hogy íme, akadt valaki, aki nem dőlt be neki?! Püspökyt pedig kínos zavarba hozta Réthi következetes hallgatása, de sokatmondó mosolygása. Elvégre ő mutatta be egymásnak ezt a két embert és vajjon nem fog-e Esett éppen őreá neheztelni, mert olyasvalakit

hozott elébe, aki kételkedni mer szavahihetőségében? Hamarosan elejét vette tehát minden szóváltásnak:

— No, látom már, fiatal barátom, hogy ma Tamás apostol hívének szegődött, mi nem boldogulunk magával. Hanem mondok még valamit. Menjen a „Bánság“ szerkesztőségébe és győződjék meg ott, hogy vajjon van-e más, mint csupa jó hír. Pedig hát egy szerkesztőségben rengeteg hír fut össze!

Ez végre olyan eszme volt, melyet Réthi is hálásan fogadott. Megint volt valami, amibe reménykedve kapaszkodhatott: hátha tényleg ott találhatja meg azt, amit már egész nap úz, kerget, — a megnyugvást! A néhány hét alatt, amióta a „Bánság“ olvasójává szegődött, megkedvelte ezt az újdonsült kis napilapot. Kihámozhatta minden szavából, minden sorából, de még inkább a sorok közül a tudatos célt, a magyar gondolatot. Joggal remélhette, hogy ott, élőszóval megelőzve a nyomtatott betűk gyilkosát, a cenzurát, talán majd megtudhat valamit, ami minden bizonnal hihetőbb lesz, mint akár Püspöky, akár Esett üres szófecsérlése.

Sietett abba a félreeső csendes utcába, az ósdi házhoz, ahol a „Bánság“-ot csinálják.

Benn a szobában hangos szóval tereferélt valami fölött néhány úr.

Egyikük kérdőn jött eléje, de amint bemutatkozott, barátságos örmel rázta meg kezét és usu patrio rögtön tegezte:

— Á, te vagy a Réthi Pál? Örülök, hogy személyesen is megismerhetlek, mert hírből már ismerünk. Foglalj helyet, szívesen látott vendég vagy mindig.

— Hírből már ismertek? — lepődött meg Réthi.

— Igen, hiszen csak természetes, hogy a mai időkben nyilván kell tartanunk mindenkit, aki a mi hívünk, akire számíthatunk.

— Hja úgy! Tehát olyasvalami, amiből esetleg egy összeesküvés is kifejlődhetik. Talán éppen az, amire az imént bizonyos Esett nevű úr célezott...

— Ó, az Esett!

— Herr Hochstapler! — mondta a szerkesztőség egy másik tagja.

— Akarnok úr! — jegyezte meg egy harmadik.

És nevetett mindenki. Gúnyos nevetés kísérte az érdeklődő kérdést is:

— Hány géppuskáról beszélt neked?

— Csak hatvannégyről.

— Na lám! Reggel óta mindössze kettővel növekedett a számuk.

— Ami azonban nem zárja ki, hogy félóra mulva már száznál több-ről beszéljen! — duplázott rá az előbbi véleményre egy másik.

— Persze, — kaparította magához a szót a harmadik, — persze, hiszen neki csak az a fontos, hogy beszéljen, illetve, hogy ő beszéljen, hogy ő legyen az a központ, ahol minden szál összefut és hogy erről szerezzen is tudomást mindenki. Tudják meg „odaát“, de se baj, ha az oláhok is megtudják, mert esetleg kijár érte egy kis elviselhető mártiromság és hát majd annál nagyobb lesz a jutalom. Igen, a jutalom! Mert önzetlenség: ki hiszi? Amikor kitört a világ halálos örülete, ezek az emberek voltak a leghangosabbak, ezek sivították a legeszeveszettebben, hogy: éljen a háború! Könnyű volt nekik! Ők nem „reszkiroztak“ semmit, mert ők „untauglichok“ voltak. És most a háborút elítélő forradalomban megint csak ők kerültek felül. És így tovább.

Réthy kezdte szégyelni, hogy egyáltalában szóba állt Esett-tel.

— Püspöky hozott össze velem — mondta szinte mentegetőzve.

— A Püspöky?!... No az egészen másféle! Találj ki valami szép mesét, mondd el Püspökynek és holnap már az egész város beszél róla, mint egy „leghitelesebb forrásból“ származó hírről. Hanem hát ez nem baj, sőt ez jó nekünk, ez kell. Magunk sem csinálunk mást, mint tartjuk a lelket, élesztjük a tüzet a reménykedő tömegben. Ez kell!

— Igen, ez kell! — élénkült fel egyszerre Réthy, mert immár a tárgynál voltak. — Magam is érzem, hogy ez kell. Magam is így csinálom. De néha úgy érzem, hogy magamnak is kell a biztatás. Ezért jöttem most is...

Nem olyan választ várt, amilyent kapott:

— Kitartani! Kitartani! — hangzott sokatmondón és mégis semmitmondón.

— Kitartani! De meddig? Meddig még? Erre feleljetek! Mondjátok őszintén: valóban hiszitek ti, hogy rövidesen megszabadulunk az oláhoktól?

— Valóban hisszük ezt!

— Hogy rövidesen?

— Hogy rövidesen!

— És min alapszik ez a hitetek?

— Min?... Hogy min alapszik?... Hát ... ándugon!

Réthy felkacagott.

Hiszen nevetnivaló is volt az, hogy ime, mindössze egy idegenhangzású szóval akarják lecsillapítani egész napi háborgását: ándug. Nevetett rajta, de nem neheztelt miatta, mert ez az idegen szó legalább őszinte szó volt. És őszintén meg is magyarázták azt rögtön:

— Kacagsz, ugy-e? De hát magunk sem vagyunk bölcsebbek másnál és vajjon ki lát ma tisztán ebben a zürzavarban?... Mi hisszük, hogy ez így nem maradhat és azt akarjuk, hogy más is ezt higgye; addig csürjük-csavarjuk a szavakat, amíg nekünk kedves jelentésük lesz és tényvalónak hirdetünk olyat, amit magunk is valótlannak tartunk. Ez a sajtó hatalma! De bocsáttassék meg ez a mi vétkünk, hiszen csak jót akarunk vele. Azt akarjuk, hogy más is higgyen. Mert jaj a sötéten látónak! A pesszimizmus már félig csüggedés, a csüggedés már félig közöny és a közöny már félig vereség!

Réthy elgondolkozott.

Olyasvalamit hallott most, amin el kellett gondolkoznia. A pesszimizmus már félig csüggedés, a csüggedés már félig közöny s a közöny már félig vereség. És egyszerre megértette, hogy most *nem szabad* kételkedni, hogy *csakis* hinni lehet, hogy ki *kell* tartani... Kitartani! Kitartani!...

Szurtos leányka lépett a szobába. A nyomdából jött.

— Még négyszázhusz sor... Kérek kéziratot, mert nem leszünk meg idejére! — jelentette.

Sietve hajolt az asztalka fölé mindenki s a tollak izgalmas gyorsasággal szántották a papírt.

Az egyik úr keskeny, hosszú valamiket kezdett böngészni, a már kiszedett cikkek levonatait; „kefé“-nek hívják ezeket ujságírói nyelven. Egy ilyen kefét odanyújtott Réthinek.

— Nézd, ez bizonyára érdekel.

Réthi rábámult a papírra és elsápadt.

Egy cikk élén fekete keretben látta a Rezsefy nevét: Rezsefy László meghalt!

Meleghangú nekrológ volt maga a cikk. Réthinek reszketett a papír a kezében, míg a sorokat végigolvasta. Arcáról leritt a megdöbbenés, — Ágnesre gondolt.

— Ilyen váratlanul!... Rémes!... Az a szegény asszonyka!... — rebegte.

Aztán megint rábámult a papírra. Kapkodva elolvasta újra a cikk egy-egy sorát, majd pedig hosszan megpihent a tekintete azon a fekete kereten a Rezsefy László neve körül... Vajjon Ágnes tudja-e már? Vagy vigye meg ő a szomorú hírt? De mit mondjon?... Mit mondjon?... Hogyan történt?... Rémes!... Az a szegény asszony! És hátha tévedés?... Hátha?...

— Ti honnan hallottátok? Hogyan történt? — kérdezte.

— Ma reggel hozta egy emberünk Pestről a gyászjelentést. A bajtársai közlik benne, hogy Rezsefy László főhadnagy rövid szenvedés után elhunyt. Csak ennyi. Részleteket nem ismerünk.

A részleteket nem is ismerhették.

X.

Millió tündöklő csillag között sápadtan fénylett a hold s a holdfényben ezüstösen ragyogott a Balaton. Mert gyönyörű nyárvégi éjszaka volt. Andalító és valamilyen romantikus bájjal telihintve.

A magyar tenger partján magyar katonák tanyáztak. Nem rengeteg sokan, sőt megszámlálható kevesen, de ők voltak most a magyar hadsereg. Majdnem mindannyian tiszték, mindenki sarzsi; fejükön helyes kis sapka, a sapkán darutoll. Elszánt, régi ívású magyar legény volt a kis ármádia minden tagja, aki mind nézett már szembe ezer halállal, éveken keresztül, idegen földön itt és ott is, s amerre járt, dicsőség kísérte, míg aztán egyszer, egyszerre... hogyan volt?... nem is jó rágondolni a csúf végre! és most a semmiből lett megint azzá, ami. A bús közös sors, a keserves fájdalom hozta össze őket, kevés néhányukat, amikor megindultak hazát menteni. Most ugyan még kicsinyen-kicsi a hazájuk, éppen csak hogy a Balaton partján tanyázhatnak, még az ország szívébe sem térhetnek, de majd!... És ha majd Budapesten lesznek, még az sem az egész ország, hanem hosszú-hosszú útjuk lesz még a Végekig... de majd! majd!...

Mind ott voltak a parton, a padokon üldögélve vagy hanyattfekve a puha homokban. Mert alvásra senki sem gondolt ezen az éjjelen, — annyira szép volt az éj. Andalító és valamilyen romantikus bájjal telihintve.

Nézték a szélesen elterülő ezüstös vizet. Belebámultak a sápadt holdfénybe. Elméláztak a ragyogó csillagokon... ki tudhatná, melyikük mire gondolt?!

Valahonnan kurucosan szomorú tárogatószó hangzott és valahol messze elől pirosan-sárgán rezgett egy láng: talán egy hajó lámpása a tavon vagy talán pásztortűz a túlsó parton.

Gyönyörű nyárvégi éjszaka volt!...

És hirtelen, szinte bántón, egy asszonyi kacaj tolakodott ebbe a

nyáréji hangulatba; mélyen turbékolva kezdődő kacagás, amely aztán buján, csiklandozóan áradt széjjel valamelyik nyaraló ablakából.

Mindenki feleszmélt, az egyik csoportban pedig felugrott valaki: Rezsény László. A sápadt holdfényben még sápadtabbnak tűnt a képe és kísértetiesen kerekre tágult a szeme.

— Az asszony! — suttogta.

A buja asszonyi nevetés muzsikája ott szálldosott a levegőben, elhalva, majd meg újra rákezdve.

— Az asszony!... Az én asszonyom! Épp így tudott nevetni. Egyszer hallottam, szakasztott ilyen volt akkor a kacaja... Az én szépséges asszonyom! Istenem, mi van vele?... Miért nem lehet ő itt nálam?! Miért nem lehetek én ott nála?!... Semmit nem tudhat rólam és én semmit nem tudok róla... Írok neki. Üzennem kell neki. Megyek Pestre, onnan talán lehet.

— Ne bomolj! — csitították a többiek, mert a daratollas magyar katonát félteni kellett a magyar fővárostól, ahol most oláhok garázdálkodtak, de látták Rezsény feldúlt arcvonásait és megértették őt.

— Megbomoltál? — kérdezte a parancsnoka is, amikor engedélyt kért a távozásra, de ez is megértette hirtelen felindult vágyát és elengedte őt.

Így történt, hogy másnap polgári ruhában már a pesti utcákon járt-kelt.

Egyik szállodából sietett a másikba, hogy nincs-e ott valaki bánági ember, aki elvinné a levelét. Nem talált senkit. Azért mégis fáradhatatlanul róttá az utcákat, hátha majd így akad valakire. Mert úgy érezte, hogy kell írnia, kell! Meg kell írnia mindazt, amit tegnap éjszaka átélt a lelke, kell! — s ez lesz az ő szerelmi vallomása, első vallomása!... Igen, az első! Hiszen a házasságuk olyan kurtán-furcsán történt annak idején, hogy szokásos szerelmi vallomásra nem is adódott alkalom. A harctérről került haza mindössze néhány napos szabadságra. Egy társaságban tréfálkozva határozta el néhány pajkos fiatalasszony, hogy őt megnősítik. Másnap — csinálták, ahogy csinálták — összehozták Ágnessel. És bizony egyszerre kedve kerekedett neki magának is a házassághoz, amint meglátta a leányt. Két nap sem telt el, már Jókúton termett és megkérte. Ágnes sem gondolkozott sokáig, harmadnapra már kimondta a boldogító igent. És gyerekesen örültek a következő napoknak; éltek egymásnak, egymást megértve. És senki irigyük sem találhatott megszólni valót az életükön azután sem. A viszontagságos sors sűrűn elszakította szépséges asszonyától, többet volt távol tőle, mint nála s ha azután megint összekerültek rövidke időre, vad mámorban teltek a napjaik, hanem szépszavas szerelmi vallomásra bizony ilyenkor sem került a sor... Most azonban meg kell tennie az első vallomást! Meg kell írnia mindazt, mit az éjszaka átértett és amit még most is olyan élénken érez! Tüzes szavakba kell öntenie minden forró érzését, hadd olvassa azokat az ő szép felesége ott messze távol. Igen, meg kell tennie, kell! kell! tartozik vele a hitvesének...

Fáradhatatlanul róttá az utcákat. Néha sebesen nekiiramodott és fürkészve nézett meg minden embert, hogy nem ismerős-e? Néha meg kétségbeesetten horgasztotta le a fejét és bandukolt tovább, kivel sem törődve...

De íme, megszólította valaki:

— Jó napot, szolgabíró úr!

Megrökönyödve nézett az alakra, aki útját állta; egy oláh katona volt az. Most, itt, az ellenség-megszállta városban éppenséggel nem kellemes találkozás neki, a magyar katonának. De mégsem hagyta faképnél, mégsem ment tovább, mert látta az öröm villogását annak a szemében s ez lekötötte. Mit tudhatta ő, hogy milyen öröm kifejezése az! Azt gondolta, hogy bizonyára a viszontlátásé, hiszen valószínűleg földije ez az ember, mert hiszen az otthoni, a polgári rangján szólította: „szolgabíró úr!” s így valószínűleg nem tudja, hogy ő most darutollas magyar katona.

— semmi okot nem látott arra, hogy szökjék előle.

— Ki vagy te? — kérdezte.

— Hát nem ismer a szolgabíró úr?

— Nem én!

— Nem?? A Dumitru vagyok, Illefalváról.

— Igen? Illefalváról? De bizony, ha ötvenszer mondd is a nevedet, akkor sem emlékszem rád!

— Ejnye! Pedig azt hittem, hogy ismer; hiszen a szolgabíró úr csinálta ki, hogy háromévi háborúskodás után felmentettek a katonai szolgálat alól. Nem is tudtam eléggé megköszönni a jóindulatát. Még most is hálás vagyok érte, ha megint egyenruhát kell is hordanom.

Rezsefynek eszébe ötlött valami. Ez az ember illefalvi és Illefalva alig egy órai gyalogútra van Jókúttól, Ágnes falujától. Ez az ember oláh katona, tehát nem esik mindenféle vizsgálat alá. Hátha ez az ember vállalná a levelet?...

— Te, Dumitru, mondd csak: hazavetődsz te néha-néha Illefalvára?

— Ó, hogyne! Ha kedvem van hozzá, akár minden szombaton vonatra ülhetek és hazautazhatom.

— Igen? Megvan a módod hozzá? — örvendett Rezsefy. — Hát akkor most én kérlek téged valamire. A feleségem még odahaza van Jókúton. Vinnél-e egy levelet számára?

— Itt az a levél?

— Még nem írtam meg, de bemehetünk valamelyik kávéházba, hamar meglesz.

Dumitru szabadkozott:

— Kávéházba? Nem. Csak uraknak való hely az, én oda nem mehetek. Hanem mondok mást. Nem messze innen van a kaszárnyánk, jöjjön oda a szolgabíró úr, a szobámban nyugodtan írhat.

Rezsefy ráállt és Dumitrunak megint megvillant az öröm a szemében. Néhány perc múlva már ott voltak, egyedül egy kis kaszárnyaszobában. Rezsefy körül sem nézett, hanem rögtön papirost vett elő a zsebéből, az asztalhoz ült és sietve írni kezdett. Dumitru meg leült szemben vele és nézte, hogy hogyan ír; közben rajzottak agyában a gondolatok.

Miksiesre gondolt, akivel megállapodott, hogy elteszi láb alól Rezsefyt... Milyen könnyen menne ez most!... Rezsefy el van mélyedve az írásba s ahogyan ír, feje lehajlik az írás fölé és hátul szabad a nyaka. — csak oda kellene sétálni a háta mögé és nyakába döfni a szuronyt. Milyen egyszerű lenne az egész!... Észre se venné senki; egyedül vannak... A hulla eltüntetése sem lenne nehéz; talán azt mondaná pájtásainak, hogy ez a gaz magyar megtámadta... Azután elmenne Miksieshez a hírral, hogy megtörtént... és gyűlne a pénz... sok, sok pénz!...

— Szolgabíró úr! — tört ki belőle rekedten a szó.

— Mi bajod? — ámult el rajta Rezséfey, mert dúlt volt a képe és a homlokán verítékcseppek gyöngyöztek.

— Ismeri a Miksics urat?

— Azt?... ismerem, nagyon is! Miért?

— Csak!... No, semmi!... Hát... csak írja azt a levelet tovább, szolgabíró úr!

Rezséfey megint az írása fölé hajlott.

Ám alig írt néhány szót, Dumitru ismét megszólalt azon a különös tompa hangon, amelyen az imént is.

— Mit ír abba a levélbe a szolgabíró úr?

— Hja, Dumitru, azt nem kötöm ám az orrodra, hogy mit írok az én szép, fiatal feleségemnek!

— No, no. Csupán... csak... izé... gondoltam, hogy a... búcsú-levelet írja.

Rezséfey rábámult: megőrült ez az ember?

Dumitru felállt. Halántékát az ökle közé szorította.

— Semmi, semmi!... A fejem! — motyogta és kitárta az ablakot.

— Semmi, semmi! csak a fejem!... Ne törődjék vele, szolgabíró úr, írjon nyugodtan tovább.

Rezséfey azonban már nem tudta folytatni az írást; lelkébe ködös nyugtalanság férközött. Figyelte Dumitrut.

Ez nekitámaszkodott az ablakpárkánynak és kibámult az udvarra. Így szólt aztán megint, anélkül, hogy visszafordult volna:

— Szolgabíró úr!... Nekem sok-sok pénzem lehetne, sok pénzem, nagyon sok!

— Igen? Kívánok szerencsét hozzá!

— Szerencsét kíván hozzá? — fordult meg hirtelen. — Éppen szolgabíró úr kíván szerencsét hozzá?

— Miért ne?!

— Hm... igen... Úgy-e, szolgabíró úr azt hiszi, hogy én nem tudom, hogy maga ellenségünk nekünk, hogy... hogy csak álruhában van itt, mert tulajdonképen katona azok között a darutollasok között?

Most már elsápadt Rezséfey.

Dumitrunak pedig állati rikoltás volt a hangja, ahogyan folytatta:

— Sok pénzem lesz, de... de... — kirántotta a bajonettjét s egy ugrással Rezséfeynél termett — neked meg kell halnod! — üvöltötte.

Szembunyorítás sem kellett hozzá, talpon volt Rezséfey is és vézna teste csupa izmos erő volt. Egy pillanat alatt kicsavarta a hatalmas termetű katona kezéből a szuronyt s a következő pillanatban már mélyen beledöfte ezt annak a mellébe, éppen a szívébe.

Dumitru velőtrázó ordítással esett össze.

Még rándult néhányat, Rezséfey még magához sem térhetett, mikor az ordításra egész raj katona rontott a szobába.

Ott látták elterülve társukat s előtte ott látták a másikat, kezében a véres késsel. Csak egy tapodtat hökkentek meg, aztán egyszerre öten rohantak rá Rezséfeyre... és Rezséfey azontúl nem emlékezett semmire.

Amikor kissé feleszmélt, érezte, hogy mindene fáj, kívül is, belül is. Mozogni sem tudott, szemét is csak nagynehezen bírta kinyitni. Csupa

fehér színt látott maga körül. Fehér ágyban feküdt és fehér főkötős női arc hajolt föléje.

— Hol vagyok?

— Kórházban. De ne beszéljen, egy szót se beszéljen. Nem szabad! Rezsefy megint behúnyta a szemét és többé nem is tudta felnyitni. bármennyire erőlködött. Pedig hallotta egy idő múlva, hogy jött valaki.

— Mi újság? — kérdezte egy férfihang.

— Semmi változás — felelt az a női hang, amely az előbb hozzá is szólt.

— Nem éri meg a reggelt! — mondta a férfi.

Rezsefy fel akart ugrani, de moccanni sem tudott. Kiáltani akart, de nem került szó a torkára.

És... nem érte meg a reggelt.

„Rövid szenvedés után elhunyt“ — tudatták bajtársai a gyászjelentésben.

XI.

Réthy Pál nem ügyelt sem utitársaira, sem a vonat mellett tovasiető tájakra. Görcsösen szorongatta kezében a „Bánság“-nak azt a példányát, amelyik Rezsefy halálhírért közölte. Időnkint újra és újra szétterítette maga előtt a lapot s ismételten elolvasta a kis nekrológot, valóban igaz-e, nem téved-e?

Nem szállt ki Illefalván, hanem egy állomással tovább ment, Jókútig.

Ágnes asszony éppen künn volt az állomáson. Jó falusi szokás az, délutánonkint kísértálni a vasúti állomásra, megnézni, hogy kik utaznak. Rendszerint akad egy-két ismerős, akikkel — ha másról nem — a világ folyásáról lehet néhány szót váltani; az egyhangú falusi életben ez is némi szórakozás.

Ágnesnek felderült az arca, amint Réthit meglátta.

— Né, Pál! Maga megint eljött? Lásza, ez szép magától, egyenesen megható! Hozzánk jön? — üdvözölte örömmel.

— Igen... magukhoz — dadogta Pál.

Az asszony vígan csevegve haladt mellette, ő pedig szólni sem mert, hanem csak kínosan, idegesen gyűrte, szorongatta a „Bánság“-ot.

Otthon is az asszony vitte a szót.

Réthy hallgatagon ült szemben vele. A lapot lassan az asztalra helyezte.

Az asszony nem figyelt oda, hanem a húga, a Kis Fenség, aki ott ült mellette, utánanyúlt, hogy átnézze.

— Ágnes! — sikított fel egyszerre.

— Mi az? Mi bajod?

— Ágnes! — sikított megint teli fájdalommal és sírni kezdett.

A lapot kiejtette kezéből.

Ágnes felemelte azt, beletekintett és meglátta a férje nevét a fekete gyászkeretben. Arca megmerevedett és mélytűző szeme fátyolos lett: köd szállt a tengerre. Kis húga keservesen sírt, de ő fel sem jajdult. Csak ült megomlott testtel, merev arccal és nézett üres szemekkel a semmibe...

Pál csendesen felállt, vette a kalapját és ment. El sem köszönt.

Az úton érezte, hogy csupa kábulat a feje, épp úgy, mint tegnap.

S épp úgy, ahogyan tegnap, megint este lett, mire hazaért a falujába. S a hosszú fasorban is egy fehérruhás alakot látott közeledni, épp úgy, mint tegnap.

— Na, mi az? — fogadta Livia. — Maga már megjárta a várost?

— Sőt a falut is. Közben már Jókúton is voltam.

— Jókúton?? — csodálkozott a leány. — Mit kerestett ott?

— Egy szomorú hírt kellett megvinnem... Rezssefy László meghalt.

Livia megállt. Szeme nagyra tágult és furesán, különösen világitott. És kísérteties-sápadtan világitott az arca is a holdfényben.

— Mit mond? — suttogta alig hallhatóan.

— Rezssefy meghalt.

— Nem igaz!... Tréfál!... Nem igaz! — sikoltott.

Réthi pedig csak állt és bámult rá, hogy miért rémüldözik, miért sikít. Állt és bámult rá, ostobán, kábultan s csak akkor tért magához, amikor Livia vadul megragadta a karját, hogy ujjá görcsösen, fájón mélyedt a húsába.

— Nem igaz! Úgy-e, nem igaz? — faggatta.

— Sajnos, igaz.

Egy lóca árvállott egy ház előtt. Livia odarohant, rávetette magát, arcát a tenyerébe temette, tenyerét a térde közé szorította. Jajdulva zokogott. Pál melléje telepedett. Nem jött szó az ajkára. Feszélyezte, hogy Liviát sírni látja és nem is értette, hogy miért sír. De magára nem hagyhatta. Lassan melléje telepedett és nézte, nézte a leányt.

Ennek meg-megrándult a teste a nagy zokogásban. Aztán egyszerre kiegyenesedett, felegyenesedett. Parányi ökle fenyegetően lendült a levegőbe és élesen sivitott bele az átka a csendes estébe:

— Verje meg az Isten, aki ezt okozta!

Majd ismét leomlott a padra, majd megragadta és rázta Pált:

— Úgy-e, nem igaz az egész? Mondja, hogy nem igaz, hogy nem halt meg.

Pál hallgatott és Livián megint erőt vett a zokogás.

Arcával tudatlanul a férfi melléhez bujt, mintha ott keresne megnyugvást. Ott sírta ki a fájalmát:

— Hiszen szerettem őt! Igen, persze, szerettem!... Egyetlenegyszer láttam. Olyan különös volt! Ott állt egyedül, teljesen egyedül és a többiek, az erősek, a sokan, mind kotródtak előle, csak én maradtam vissza, igen, csak én, és... ő nekem is ajtót mutatott... Ó, Istenem!... Azóta sokszor gondolok rá és sokszor álmodtam róla. Olyan jó ez!... És jaj, most hát vége mindennek?!... Nem, nem!... Ó, Istenem, Istenem!...

S még azután is el-elismételgette, siránkozva, de hitetlően és sokszor, mintha önmagát is meg akarná győzni:

— Szerettem őt. Igen, persze, szerettem...

Feje ott pihent a Pál mellén és Pál önkéntelen mozdulattal simogatta lány haját. És ebből a hajból bódító illat szállt fel hozzá. És aztán... egyszerre lehajolt s egy észre se vehető csókot lehelt erre a selymes, illatos hajtengerre.

XII.

Azon az estén nem világosodott meg Ankey doktorék házán két ablak, ahogyan máskor minden este. Pedig azon az estén sokan jártak arra és kémleltek be kíváncsian a máskor lámpafénytől világos ablakokon: nem látnak-e valamit? Hogy mit akarnak látni, azt talán maguk sem tudták, hanem hát hajtotta őket a kíváncsiság, amiként egyaránt hajtja az embereket egy kíváncsi démon az örömhöz is, a gyászhoz is, mikor esárdást roznak egy lakodalmon, avagy szomorúan ünnepélyes arccal haladnak egy temetési menetben. A kíváncsiság hajtja őket mindenüvé, hogy majd mesélhessenek róla: így volt, úgy volt és ezt láttam, azt halottam! Ámde ma hiába minden!

Rezsény váratlan halálának a híre hamar elterjedt a faluban. Ágnes mamája sírva jajgatta el a sors csapását a cselédnek, a cseléd a következő percben már közölte azt a szomszédasszonnyal, aki aztán lelkendezve futott az újsággal a másik szomszédhoz, ez meg sietve adta azt át a harmadiknak s így tovább; rövid félóra alatt már az egész falu tudta, hogy Rezsény László meghalt. Az emberek először meghökkentek: „Lehetetlen! Már is özvegyé lett az a szép fiatalasszony?!“ Azután tanakodni kezdtek: „De hát hogyan történt?“ Minthogy pedig erre a „hogyan“-ra nem tudott felelni senki, emitt kalapot nyomott a fejére valaki, amott kendőt kerített a vállára egy öregasszony és mentek kémlelni a doktorék házához. Ámde hiába!

Máskor, amikor égett a lámpa a szobában, nagyon szépen meg lehetett látni az ablakon keresztül, hogyan böngészi napilapját az öreg Ankey, hogyan stoppol harisnyát a felesége, hogyan kézimunkázik Ágnes és olvas regényt a kis húga, — hanem ma rejtelmesen sötétek maradtak az ablakok, benn nem gyújtottak lámpát. A kíváncsi emberek tehát csalódottan fordultak meg és osontak megint el az ablak alól, csendesen, lábujjhegyen, épp úgy, ahogyan jöttek.

Benn a házban is lábujjhegyen járt-kelt mindenki. Hangos szó nem hallatszott. Mély csend ülte meg az egész lakást.

Senki nem merte zavarni Ágnest, aki még most is a semmibe bámuló szemekkel, merev arccal, meggörnyedt testtel ült ott az első szobában, ahogyan délután a rémes hír sújtotta.

Valahol mélyen zengve ütött az óra tizenegyet.

Ágnes nem is hallotta.

Aztán megint ütött az óra. Negyedet, majd felet. Nemsokára éjfél!... Ekkor odament a Kis Fenség a nővéréhez.

— Ágnes! — szólította gyöngéden.

— Mi van?... Mi az?... — ijedt fel ez.

— Jójj, feküdjünk le.

— Igen — mondta bizonytalan, remegő hangon és engedelmesen ment, ahogyan a húga vezette.

A leányszobába mentek.

Ebben a szobában töltötte Ágnes asszony-kora legnagyobb részét is. Többet volt itt, mint az urával, másutt, idegenben, szállodákban vagy hónapos bútorozott szobákban. Neki nem volt része abban az izgalmas örömben, ami más fiatal jegyespárnak olyan sajátos érzése: bútorszemlélés,

lakáskeresés. Ők nem rendezkedtek be, mint ahogyan azt ilyenkor tenni szokás. Hiszen Rezséfy még katona volt, akit hányt-vetett a sors, többet nézett a harctéren ezer veszedelemmel szembe, mint itthon feleségének csodásszínű szemébe, — mi értelme lett volna, hogy máris külön lakást fogadjanak, berendezkedjenek, amíg majd végleg együtt nem lehetnek?! Ágnes tehát továbbra is lakója maradt régi leányszobájának; kis hűgával szépen elfért benne. Igaz ugyan, hogy néha ránehezedett a kérdés, vajjon mi változott hát az ő életében, amiután pap-áldottan egy férfi lett? És ilyenkor hevesen lázongott benne minden érzés a mostoha sors ellen. Hanem aztán lecsillapodott, hogy: majd! majd! Hiszen, ha néhanapján mégis együtt volt az urával, olyankor fáradhatatlanul szótték a szép terveket, hogy milyen kedves fészük lesz majd és abban milyen boldogok lesznek majd!... majd! majd! — Majd? Hát ezek után elkövetkezhetik-e a „majd“?...

Fáradtan vetette le magáról a ruhát és csodálkozott rajta, hogy vajjon mitől ennyire fáradt ma, amikor alig dolgozott valamit?!

Kis húga szívdobogva figyelte minden mozdulatát. Megijedt, hogy olyan nagyon megtörve látja ezt a máskor oly élénk asszonyt és — szólni sem mert hozzá.

Eloltotta a lámpát és gyorsan bebújt az ágyába. De aludni nem tudott.

Tágra nyílt szemekkel bámult a sötétbe, sokáig, sokáig, talán órák hosszáig is. És a sötét csend zibbasztó muzsikával feküdt rá minden idegére. És ebbe az egyhangú zenébe bántón nyikkant bele az ágya, ha néha megmozdult. És aztán egyszerre valamilyen rettentő érzés fogta el; a nővére ágya felől nem hallott semmi neszt! Figyelt, de a lélekezését sem hallotta. Rémulten szökött fel.

— Ágnes! Ágnes!

— Mi bajod, kicsikém? — kérdezte csendesen Ágnes.

A Kis Fenség megnyugodva sóhajtott, hanem az ijedelem nyomán még sokáig rázta a hideg.

— Ágnes! Én átmegegyek hozzád — szólalt meg azután.

— Gyere!

Odaszaladt Ágneshez és sietve bujt ennek meleg testéhez.

Most már be is merte hunyni a szemét, ám alig hunyta be, egyszerre borzongató látományai jöttek. Az immár halott sógorát látta maga előtt száz és száz változatban. Tudta, hogy ezek mind csak rémképek, mégis remegve húzódott közelebb Ágneshez. És beszélgetni akart, amiként hajdan, egészen apró korában, ha sötét szobán haladt át, hogy hangjával riassza el a kísértő szellemet.

— Ágnes!... fáj? Nagyon fáj? — kezdte a beszédet.

Ágnes nem válaszolt, de éppen ebből a hallgatásból lehetett megérteni, hogy: nagyon fáj!

Gyöngéden végigsimított nővére arcán, aztán odahajolt hozzá és megcsókolta.

— Szegény, szegény Ágnes! Szomorú fiatal özvegy! Úgy sajnállak! — mondta s egy könnye végigpergett a maga arcán, majd meg ráhullt amazéra.

— Ne sajnálj! Ne sajnálj! — szólalt meg most az asszony. — Isten átka rajtam ez a csapás, megérdemeltem!

Csak rövid néhány pillanatra lett megint csend. Azután folytatta

Ágnes. Áradt belőle a szó, néha szinte sikongva, néha meg elfúló halk hangon, de beszélt. Beszélt, mert most könnyített a lelkén.

— Isten csapása. Megérdemeltem... Bűnhődni kellett érte, hogy nyakasabb voltam, mint eszes és hogy a szívem parancsát mibe se vettem... Igen... De rettenetes bűnhődés! Azt hittem, meg kell örülnöm belé! De nem, már nem. A krízisen már túl vagyok. Ó, rémes volt az! A purgatórium tisztítótüze sem lehet rettenetesebb. Vajjon én hát megtisztultam-e?... Soha, soha ne cselekedj a szíved ellenére, kicsikém! Nem szabad az olyan embernek, aki ad arra, hogy lelke van. Hanem hát én ezt csak most tudom... Ó, ha akkor tudtam volna! De én akkor nem hallgattam a szívemre. Szívem is mást súgott, eszem is mást tanácsolt és én mégis úgy tettem, ahogyan tettem. Nem rosszaságból. Jó asszonya voltam az uramnak és az is akartam lenni és az is lettem volna mindig. Nem voltam rossz, csupán hibáztam, amikor a felesége lettem... csak azért is, mert engem nem akart az, akit én akartam.

— Kiről beszélsz? — hökkent meg a Kis Fenség.

— Kiről?... — ismételte elgondolkozva a kérdést Ágnes, de nem felelt rá.

Hosszú idő multával azonban megint megszólalt:

— Pál mikor ment el délután? — kérdezte.

S a Kis Fenség egyszerre megértett mindent.

— Ágnes! Hiszen... te Pált szeretted!

— Szerettem?... Szeretem! — súgta Ágnes, de rögtön kiáltva tagadott mindent, amit most bevallott: — Nem igaz, nem szeretem! Nem! Nem!... Gyűlölöm, ó, hogy gyűlölöm őt! — sziszegte és sírva fakadt.

Most már sírhatott!

Patakzott a könnye. Reggelre csupa nedves volt a párnája.

XIII.

Illefalván is sírva virrasztott valaki egész éjszaka: Livia. Neki is csurom víz lett a párnája reggelre.

Amikor este valamelyest elcsendesedett a Pál mellén, ez szépen karonfogta és hazavezette.

Még megmegrándult a teste az elfojtott zokogástól, de már nem tört hangosan utat magának a kesergése; csendesen peregték a könnyei, amikor lefekvéshez készült otthon a szobájában, ahol kis öccse, Máriusz egyenletesen szuszogva már mélyen aludt akkor. Hanem amint elfujta a gyertya lángját és bebújt az ágyába, amint a sötétben egyedül maradt a gondolataival, akkor egyszerre megint kitört belőle minden fájó keserűség.

Hangos zokogására persze Máriusz is felriadt.

— Miért sírsz, Livia? — kérdezte, de nem kapott választ; végig kellett hallgatnia, hogy Livia álmatlanul hánykódik, sír és zokog egész virradatos reggelig.

Reggel aztán első dolga volt, hogy szaladt az anyjához:

— Mama, a Livia egész éjszaka sírt. Ó, hogy sírt! Még most is sír. Az anyja ijedten sietett a leányhoz. Megrémült, mikor ennek megnyúlt, sápadt arcát és beesett árnyékos szemét meglátta.

— Te! Az Istenért, mi bajod?

— Semmi, mama! — rázta az a fejét.

— Beteg vagy?

— Nem, mama!

— Hát?

Livia hallgatott.

Az anyja azonban nem hagyta annyiban. Megérezte, hogy itt valami nincsen rendjén; ó, tökéletesen finom műszer az anyai szív! Leült az ágy szélére. Babusgatva cirógatta leánya bársonyos arcát s ujjai játszin mélyedtek selymes hajába.

— Nos, beszélj. Mondd el szépen, mi bajod, bánatod? Nos? Hadd segítsünk!

— Ezen már nem lehet segíteni, mama!

— Nem-e? Minden nyavalyára tud gyógyszert az orvos, ha jót, ha rosszat, de tud és esetleg be is válik. Hadd legyenek most én az orvos. Nos, halljam: mid fáj?

— A szívem!

Az asszony mosolygott. Ó, hát csak ennyi az egész? No, ez semmi! Olyan ez, mint a kanyaró, amelyen minden gyereknek át kell esnie, nem komoly baj.

— És ki az a gonosz, aki bántani merészelte a szívedet? Hadd nézzek a szemébe!

— Annak nem nézel a szemébe, mama!

— Már ugyan miért ne?! De bizony én! Csak mondd meg, hogy hol lakik, hol van?

— A másvilágon!

Most aztán elsápadt az asszony is. Ó, így már megértett mindent! Könny lopózott az ő szemébe is.

— Ki volt ő? — kérdezte megindultan.

— Rezsefy.

— Ki? Kicsoda?? — ámult el az asszony és a meghatottság rögtön eltűnt az arcáról.

— Rezsefy László. Az izabellafoki szolgabíró. Anka Ágnes férje... Hiszen ismerted.

Az asszony már nem szólt egy szót sem. Felállt, kiment.

Künnről aztán behallatszott beszédje az urával; hangos civakodás zaja tolakodott Livia füléhez. Livia azonban nem ügyelt rá. Mozdulatlanul feküdt továbbra is, a mennyezetre szegezett tekintettel és arcán lassan gördültek a könnyei.

Ámde alig telt el néhány perc így, már berontott az apja:

— Mi a bajod? Te! Mi bajod?

Liviát bántotta ez a dühös nekirohanás; lelkében felébredt a dac, ajkát keményen összeszorította s szeméből is egyszerre felszikkadtak a könnyek. Nem válaszolt.

— Tee! Felelj, ha kérdezlek! — kiabált az apja. — Felelj, mert... Mi a bajod, he?

— Már elmondtam mindent a mamának.

— El. Igen. Persze. No, szép kis dolog!... Pfuj! Szégyen egy román leányra... Éppen Rezsefyt kellett a szerelmed tárgyának kiszemelni?

— Őt!

— Igen?... Azt a semmirevalót?!

— És ti mindenhatók húszan is elfutottatok annak az egyetlenegy semmirevalónak egy mozdulatára az izabellafoki „Fehér Ló”-ból!... Vagy már nem emlékszel rá?

A pópa az ajkába harapott. Ó, hogyne emlékeznék rá?! Az bizony nagy szégyen volt!... Rögtön lejjebb szállt néhány fokkal a hangskálán, amikor folytatta:

— Hát jól van. Már semmi baj. Ezer szerencse, hogy meghalt az az ember...

— Nekem szerencsétlenség ez a te szerencséd! — vágott a szavába Livia.

— Eh! Bánom is én! Ne lamentálj! Már úgysem támaszthatod fel, aki halott.

— Ha pedig halott, aki már nem számít az élőknek, akkor miért bántasz engem?

— Hogy miért? Miért? Még kérded?... Pelenkás korod óta nem neveltelek másra, mint hogy gyűlöld a magyart, gyűlöld! És te most olyan szégyent hozol rám, de meg az egész családra, sőt az egész román fajra, hogy éppen egy ilyen leggyűlöletesebb magyarba bomolsz bele!

— Ó, de hiszen talán gyűlöltem volna én is, ha ti akkor... ha ő akkor...

— Na jól van, jól! — sietett a szóval a pópa. — Hagyjuk már! Nem érdemes több szót vesztegetni rá. Hála Istennek, hogy már túl vagyunk rajta! Csak nevetséges az egész... De mennyire nevetséges! Nem is tudom, hogy mit akartál Rezsefyvel, hiszen annak már volt felesége!

— Tudom.

— Tudod? Na és?

— Mit: na és?

— Hát teljesen megbomoltál? — csattant fel most megint a hangja. — Tizennyolc éves vagy, arra kellene gondolnod, hogy főkéntő alá juss és ehelyett ilyen szamárságokat csinálsz! Férjhez kéne menned...

Livia egyszerre felült az ágyban. Az arca szinte eltorzult, ahogyan szólásra szélesedett a szája. Érdes volt a hangja és nyersen, durván tódultak a szavak az ajkára:

— Ó, persze, férjhez kellene mennem! Persze! De vajjon kihez? Várjam, úgy-e, amíg eljön értem a Popescu, hogy piszkos tenyerébe fogja ezt az én áptát kezemet és elvezessen a maga agyagos, szellőtlen odújába, hogy ott majd csókolhasson mosdatlan, fokhagymaszagú szájával és később talán majd rám is húzhatson néha hosszú nadrágszíjával... Ezt akarod, úgy-e? Ó, persze, gyönyörű élet lenne! Én szülném tucat-számra a gyerekeket, egyébkor meg főznék és mosogatnék és hordanám a moslékot a disznóknak és javítanám az uram rongyait és... de mit is beszélek? Hiszen vasárnaponként elmehetnék délelőtt a templomba gyönyörködni a férjem énekében, délután meg olvasnók az újságot, hiszen olvasni talán mégis csak tud Popescu... Ezt akarod, úgy-e?... Vagy van más sorsa egy magamfajta falusi papleánynak, mint egy ilyen Popescu?...

A pópát kissé elszédítette a szóáradat. Csak idő elteltével válaszolt rá.

— De hiszen én nem mondtam, hogy Popescuhoz menj hozzá.

— Hát kihez? Ki jöhetne másféle értem?

— Ki? — maga sem tudott hirtelenében kit mondani. — Ki?... Akad más is. Csak körül kell nézni. De persze... — megint dühbe jött—

de persze nem kellene minden este holmi Réthi Pál úrral sétálnod. Vagy azt hiszed, hogy én nem tudok erről? Az egész falu beszél már róla. Szégyen!

— Hát őellene mi a kifogásod?

— Hogy ő is magyar, büszke magyar!... No, de majd teszünk róla, hogy alább szálljon a dölyfe! Majd megtörjük a gőgjét, meg ám! Most megvan a hatalmunk hozzá! Majd akad módunk is rá! Igen!... — lár-mázott fennen.

De egyszerre elcsendesedett, mert hirtelen eszébe ötlött valami:

— Avagy... várjunk csak!... hogy is?...

Karját összefonta, egy ideig szótlanul járt fel-alá, azután egyszerre Livia elé állt és kaján vigyorgással szólt:

— Mondok valamit. Figyelj ide! Neked nem kell Popescu, hát kaparítsd meg magadnak Réthi Pált!... Komolyan beszélek, a legkomolyabban... Ha így teszel, ha megpróbálsz, hogy karmaid közé kapjad őt, akár állandóan is vele flangálhatsz, semmi kifogásom ellene. S így senki másnak sem lesz kifogása ez ellen, mert hiszen így szépen román kézre kerülne a Réthiék vagyona is és hát: akié a föld, azé az ország! Így aztán Réthi Pál sem ficánkolhatna a magyarságával, amikor ott vagyunk a családban te meg én. S te meg én gondoskodnánk majd arról is, hogy románok legyenek a gyermekeitek, akárha tucatszámra szülnöd is őket... Hehehe!... Nos, mit szólsz hozzá, Liviuca? Nem rossz gondolat, mi? — nevetett, hogy egész teste megremegett belé.

Livia is nevetett.

Az első pillanatban valóban nevetnivalónak találta azt, hogy ő Réthi Pálnak a felesége lehessen. De csak az első pillanatban találta annak és talán csak azért, mert eddig még sohasem gondolt ilyenre. Amint azonban besajtolódott agyába a gondolat, hogy akaratlanul is foglalkoznia kellett vele, nyomban csendesedett a kacaja, mert rögtön nem találta olyan lehetetlennek az egészet.

— Hagyj magamra, tata! Hagyj egyedül! — kérlete az apját.

Aztán kiugrott az ágyból és a szekrényhez szaladt.

Szalaggal átkötött csipkés fehérneműk tömege alól egy pepitafedelű füzetet szedett elő: a naplóját.

Most nem simított olyan gyengéd szeretettel végig rajta, mint más-kor, ha a kezébe vette, hanem sietve felcsapta a füzetet és gyorsan átfutott azokon a sorokon, amelyek Rezsefyre vonatkoztak.

Nem kellett keresgélnie. Gyakran olvasta azokat a sorokat, könyv nélkül is tudta már, hogy egymásután milyen szó követi a másikat, de ma különösképen éles-erősen domborodtak ki a sorokból olyan szavak, amelyek pedig azelőtt szerény-csendesen meghúzódtak a többi között.

„Lenyügöző magababízással állott“ — írta egyhelyütt. „Fenségesen bátor nyugalom áradt róla“ — emlékezett meg róla másutt. És egyszerre eszébe ötlött, hogy hát ez, ennyi volt az egész, ami a lelkét megkapta?! Érzés semmi?...

„Ma éjszaka öröla álmodtam. Rezsefyről. Különös álmom volt. Ébredés-kor is még kábult voltam tőle. Azt hiszem, olyan ez, mintha-mintha szerelmes lennék belé“ — volt a naplója utolsó bejegyzése és ebből is csak néhány szó ragadta meg különösen élénken a figyelmét: „Mintha-mintha“ és „azt hiszem“.

S egyszerre éles bizonyossággal látta meg a dolgok lényegét, hogy csak üres képzelődés volt ez az egész szerelem. Beleélte, belelovalta magát egy gondolatba, amely sokat foglalkoztatta, mert itt az egyhangú, unalmas falusi életben nem volt más, ami foglalkoztassa. Ösztönszerűen meghódolt valaki férfias erejének. Ennyi az egész! De hol van már ez az imponáló erő? Valahol a föld mélyében rothad egy hulla és ronda kis férgek mászkálnak rajta. Hát lehet ő szerelmes Rezséfybe, aki már nincs?! Ó, hiszen már szánni sem bírja, hanem csak irtózni tud tőle, akinél immár apró férgek is erősebbek, hatalmasabbak! Brrr!...

Megrázkódott.

Szemébe visszatért a régi fény. Nagyot kacagott. Kacaja üdén hangzott; nem volt benne egy átsírt éjszakának semmi árnya.

Azután ismét bebújt az ágyába, a paplant egészen a fejére húzta, a fal felé fordult és mélyen aludt késő délutánig.

Rezséfy László már el volt feledve.

Vida Péter.

(Folytatása következik.)

CSÓK A PIROS HINTÓBAN.

Láttad?

*A kocsink ringós, rokokó batár lett,
fehérparókásan hajtott a kocsisunk,
aranylombos avar lett a tarolt liget
s egymás ajkáról álmokat szívtunk...*

*Csönd regélt, — madár se pityegett a fán
s hintónk mögött ott ült sípólva, trillázva — Pán.*

— Láttad?

Előd Marcel.